

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De exaltatio[n]e s[an]cte cruc[is]. [sermo]. lxxj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

aliquos. xiiij. Et visitabat loca ubi christus
natus fuerat: presentat: ubi te unauerat:
ubi passus est. Et cogitas quod de cetero ipse
non videret in hac vita: valde tristabat: pro
intestimam amorem que gerebat in eum. et quia
spes quod differat affligit animam. **Horatius:** sic
etiam debemus: et nos desiderare paradysum
et. **Deu me:** quod incolatus me prologat: est
Sic etiam faciebat Paulus: dicens Luptio dis
solui et esse cum christo. **Seruius gaudius**
fuit in die petrecostes: quoniam ipse cum apostolis re
cepit spiritum sanctum. **Dic practice et.** Logitare
gaudium: quod scilicet homines recipiunt vna gutra
spiritus sancti tanto gaudio replentur quod inebriantur
seipsos capere non possunt: sicut patet in Petro
quoniam vidit christum transfiguratum. **Matth. xvij.**
Quantum gaudium fuit virginis quoniam illa die
plenitudine spiritus sancti replera fuit. **ps. Flu**
minis imper lertificat ciuitatem dei. **i. pgl**
ne **Barth.** Sed statim sequitur salua tristitia
et: quod statim post missiorem spiritus sancti apo
stoli ceperunt predicare et statim persecutionem
passi sunt: ut patet **Act. iij.** Et venit nunci
us ad virginem quod Petrus et Joanes erant ca
pti ab Herode qui volebat eos occidere.
Alius venit dicens: quod omnes apostoli erant capti.
Alit nunciavit quod Stephanus qui erat prior seu
propositus mulieris fuit lapidatus. **Itc alit** quod
bruius Jacobus nepos beate virginis erat inter
fectus. ecce tristitia. **Jo. chris.** Amen dico
vobis quod plorabitis et flebitis vos: mundus
autem gaudebit: vos autem contristabimini. **et.**
Jo. xv. **Horatius:** sicut ipse et apostolus
post receptionem spiritus sancti persecutiones
passi sunt: sic hodie illi qui recipiunt spiritum sanctum
etiam per penam et. **Quidam** homines non patitur
persecutionem: nec detractionem: quoniam lau
dant petros in desiderijs anime sue: et iniqui be
nedicunt. **ps. ix.** Sed boni homines sic Verbi
gratia. **Si** religiosus qui male vivebat conuer
titur et. vel aliquis ad penitentiam: vel aliquis
ingreditur religionem: statim dicitur: **Ecce**
hypocrita gabadeo et. **Idco** apostolus.
Omnes qui pie vivere volunt in christo: se
su persecutionem patiuntur. **i. lingua vel tenta**
tionem vel infirmitatem. **ii. Tim. ij.** **Se**
primu gaudium fuit in sua benedicta assump
tione: non quando anima fuit assumpta in ce
lestia: quia tunc recepit gaudium sempiternum tri
stitia alteri? **mo:** non istius. **Sed** quoniam christus
misit sibi archangelum **Gabrielem** dicentem sibi

quod post triduum assumpta erat et. multum
gaudium est virgo et. **De isto gaudio** promit
so dicit ipse filio suo: **Factu** est mihi tribus
tuum in gaudium et letitia cordis mei. **Die**
remie. xv. Sed ecce dolor et tristitia et. co
passione apostolorum et virginum et fidelium
christianorum: quos dimitebat in tantis tribu
lationibus inter iudeos et paganos: qui etiam
flebat de morte virginis et. **Et virgo** fle
bat cum eis: et poterat dicere: **Virgo:** flebat
quodam super eo qui afflicto erat: et compatiebat
ania mea pauperi. **Job. xxx.** **Horatius** in
struimur hic ut habeamus compassionem cum
proximis. **Iust** de perditio: sanus de infirmo:
diues de paupere: iuuenis de senes et. cogita
do quod sic possit ipse esse et. et sic faciendo tene
bim? **Nullu** scriptura dicit. **Omnes** vnan
mes in oratione estote: compatientes: fraternita
tis amatores et. **i. Pet. ij.**

In festo exaltationis sancte cruce
Sermo. LXXI.

Factus est pro

H nobis obediens usque ad mortem
mortem autem crucis. **Phil. ij.** **Bis**
in anno scilicet in ecclesia facit festum de cruce.
Primo in mense **May** de inuentione: et ho
die de exaltatione. **Ratio:** quia postquam crux
fuit inuenta ab Helena/venit in posse in
fidelium: qui despectue tenebant eam: sed
Eractius imperator christianissimus ex
traxit eam de manu infidelium et. **Pro**
fundamento fmonis in quo agitur de ex
altatione sancte cruce: in qua cruce chris
tus redemptor generis humani passus
est: oritur de ipso christo theologicis
questio.

Querit: utrum solus christus redemptor fue
rit: **Arguit** quod non. **Illius** est redimere cuius
est redemptos possidere. **sed** tota trinitas
nos possidet: ergo tota trinitas nos redemit.
In oppositum. **Redemptio** nostra facta est
per passionem: ergo ad illam solam personam
spectat redemptio ad quam spectat passio.
sed solus christus est passus: ergo solus fu
it redemptor. et sic questio manet per ytraque
parte dubia. **Ad** questionem respondet **fm**
Bonauci. **sup. ij.** **sententia** dist. **xix. q. j. q.**

In festo exaltationis sctē Crucis

redemptōis opus dupl'r pōt alicui attri
bui: aut sicut pncipali auctori: aut sic exē/
quēti. Et utroq; modo cōpetit chō inq̄n/
tū cōpetit sicut auctori: chō pō hōi cōpe/
tit sicut exēq̄nti. **Lū** ḡ dicit aliq̄s redem/
ptor homo: dupl'r pōt dici: aut ab autoritatē
te redēptōis: aut ab autoritate sūi r exē/
cutione. Si ab autoritate: sic nō tm cōpe/
tit filio: imo etiā patri r spūscō: p eo q̄ i/
diuisa sunt opa trinitatē. Si aut ab execu/
tione: sic respicit hūanitatē q̄ assumpta ē
a solo p̄bo. r hō modo cōpetit soli filio. Et
hoc est qd mag' de i'ra: redemptor aliq̄n
pater r spūscōs dicit: sed h' ppter ysum po/
restat: nō ppter exhibitorē hūilitatē. nā sūm
vium p̄as sūi r obedire filio: p̄ se redē/
ptor dicit. Et pōt pcludi. **Est** ḡ redēptor in/
q̄ntū deus p̄as v̄su: inq̄ntūz hō hūilita/
tis effectū. Et bis patz q̄liter esse redem/
ptor cōuenit filio r sūm quā naturā. q̄daz
em modo cōuenit ei sūm humanā naturā:
q̄dā modo sūm diuinā. et p̄mo modo cōpe/
tit soli filio. sc̄do modo competit filio ysa/
cum p̄e r spūscō. Quibz dicit: patz r̄sio
ad rōnes ad yrrāq; p̄ez. Et chōs fuit obe/
diens vsq; ad mortē quā passus est in cru/
ce. de q̄ fit sermo iuxta p̄ba p̄assumpta r c.
¶ Pro declaratiōe nota q̄ licz chōs habu/
erit alios modos moriēdi r saluādi seu re/
dimēdi humanū gen' r̄n elegit ip̄m redi/
mere p̄ mortē crucis. Ratio: qz satisfactio
pene debet respōdere culpe q̄ntū ad q̄nti/
tatē r q̄litate. De q̄ntitate habet Deuter.
xxv. Juxta mensurā delicti erit r plagari
modus. Ideo de vno pctō mortali dōz sūe/
ri satisfactio septēnis. xxij. q. j. Predicādū.
qz septē dona spūscōi violant peccās r c.
Si aut nō fiet h' satisfactio sūm q̄ntitatez:
fiet in purgatorio vel in inferno: iuxta il/
lud Apoc. xvij. Quantū glificauit se r in/
deli q̄s fuit: tantum date illi tormentū r
luctū. Rōnez hui' ass'gnat Joā. an. i. Cle.
vna. de sum. et t̄nit. r si. ca. sup p̄bo Crucis.
vbisic dicit. Inter alias fuit q̄druplex causa
quare chōs mortē crucis elegit. Primo:
vt in illa pendens in aere. se inter deum r
hōiem mediatorē oīderet. et sic nō j. **Li**
mo. ij. et. r. dist. qm. Secūdo: vt damna q̄
obuenerant p lignū p̄mis penēbz vctituz
p lignū crucis restauraret. Tertio: vt dia/
bolū qui p lignū vincebat suparet p lignū

Et hec duo Greg. exp̄mit in p̄fatione de
cruce. Qui salutes humani gener' r c. De
quo de p̄e. dist. j. Inuenim'. Et infra de
reli. r ve. san. Si dūm. Item ecclia in by/
mno. Hoc op' nostre salutē: oīdo de popo
serat r c. Quarto: vt euidenter oīderet: p
q̄bus restaurādis patiebat. s. p supis ange/
loz ruinis replendis: p iustis de libo edu/
cendis: p amicis colligēdis r adiuidis:
p inimicis recōciliādis. Primuz designat
p brachiā supi'. Scdm p isertus. Tertū
p dextrū. Quartū p sinist'z. Felt etiā cruc/
q̄rtuoz lignoz genera habuisse. s. cedrū in
stipite: palmā in palo p longū: cyppelluz in
ligno ex transuerso: oliuā in tabula super
crucem loco quarti brachij. Et vaf ysa.
Vigna crucis cedrus: palma: cyppelluz: oli/
ua. Et quō p̄prietates lignoz hū cōueni/
ant: instant r̄eologi: qd omīto Jo. an. d.
Ite dōz correspondere in qualitate. Verbi
gratia. Si corde peccauit q̄s: corde dolet
at p contritiōem. Si ore: per oratiōez r cō/
fessionē. Si oculis: p lachrymationē. Si
opere sanguinē effundēdo: effūdat sangui/
nē suū per disciplinas. Ideo Gen. ix. Qui
cunq; effuderit sanguinē: effūdet sanguis
illius. Si corpe per carnalitate r delectat/
tiones: affligat carnem p alicia r ieiunia
Ideo dicit scriptura. Per que q̄a peccā/
uit: per hec r torquet. Sap. xj. Et chūst'
Luc. iij. Facite fructus dignos p̄nie. Fru/
ctus digni penitentē sunt: quādo satisfactio
ctio correspondet offense. Dō ad p̄p̄tū
Culpa ppter quā genus humanū p̄ditio/
nem incurrit: fuit furtū fruct' arboris scti/
entē boni r mali: vt patet Gen. ij. Ideo
voluit de' vt ille fruct' restituere. q̄a pec/
catū non dimittit nisi restituat ablatum.
vt in reglā Peccatū. li. vj. et in decre. iij.
q. vj. Si res. Quia aut nullus homo pu/
rus potuit restituere r c. Ideo chūst' fū/
dei restituere voluit. Tūc aut restituit fru/
ctū arbori: q̄n ipse chūstus qui est de quo
dicit virgini: Benedice' fructus ventris
tui: pependit in arbore crucis. Dicunt hū
storie grecoz q̄ lignum crucis fuit de illa
arbore de qua Adam recepit fructū. Ideo
q̄n chōs fuit in cruce: fruct' tunc fuit arbo/
ri restitutus. Alius. i. Adam fecit fortuz
et chūstus soluit penā. Ideo David in p̄/
sona chōi dicit. Confortati sunt qui peccō

cuti sunt inimici mei iustite: q non rapui
 ruc zc. Nota q hic tangunt duo. i. Pimo
 inreio mala iudeoz q no inredebat saris/
 factione s; chri psecutione. Jo dr Lofoz
 tari s; zc. Secdo ierione chri ad sarisfacte
 du du dr: q no rapui zc. Patz q celo zc.
 Hoc tagit ecclia in pfatoe de cruce dicez
 Qui salute humani gnis in cruce pstitui
 si vt yn mors orebat inde vita reurge
 ret. z q plignu vincebat p lignu qz vince
 ref: p chri om nrm. Patz q qre moztez
 crucis elegit chris. Jo dr thema fact est
 obedies zc. Prz thema. Nota q dncp vit
 cib fuit chris in piculo moriedit: z sic nul
 la mozte voluit acceptare nisi mozte crucis
 Jo dr thema: bis mozte zc. Vide istu ser
 monē sup de inuictioe crucis pre. j. prer id
 qd ponit i pre qnta. Quinto fuit i per
 riculo moriendi crucisfigat: z ista moztez
 elegit. Ro autē qre ista mozte crucis chri
 stus elegit duplex Una est fralis: z hec fu
 it dicta sup in introductione smois. Alia
 ro est moralis. Nam alie moztez qz chris
 fugit significat malas moztez qz debem
 fugere: sed ista mozte crucis significat bo
 na mozte qua debemus amplecti si volu
 mus vita eternā psequi: q mozte est peni
 tētia. Pniam agite appropin. em reg. celo
 rū Dar. iij. Dolor em inextigibil chri
 in cruce pēdentis significat dolorē p triti
 onis. Inclinatio capitis significat p fessi
 onē q debz fieri capite inclinato z cū pe
 cūdia zc. Dic ptra illos q stāt capite ere
 cto: facie ad faciez: pferim mulieres zc.
 Dan? dextera pforata significat q d bo
 no iusto debet facere elemosynas. Sinis
 tra p ad restituēdū vsuras z cetera ma
 le ablata. Duo pedes clauari significant
 duo qz ambulam? ad deū. Pes dexter ē
 ozo spūalis. iste pes clauat deuotioe. Pes
 sinister est cib corporalīs: iste clauat absti
 nētia. A pertio lateris significat aptioe
 cordis ad remittēdū iniurias z parcēduz
 inimicis. z sic pcrim mozt in re: vel tu mo
 renis pctō. Jo apls. Qui chri sūt carnem
 suā crucisiferūt cū vitijs z pcept. Gal. v.
 Nec pot aliqs chri seq nisi p istā crucem
 Jo dr chris Qui nō bauulat sibi crucē: a
 cruciādo. ecce penitētia. z venit post me:
 nō pot me? esse discipul? Et Dar. xvj.
 Qui vult venire post me abneget semet.

z tollat crucē suā z seqt me. Qui aut istā
 crucē accipit vitā eternā adqrit. Auctoz
 ras. Si em cōplārti facti sum? similituz
 dini mozt ei? zc. Ecce qre dr thema. Fab
 ctus est. s; chris p nobis. i. p nostra redepti
 one z moralī instructioe. Obedies vsqz ad
 mozte: nō gladij nō pceptij nō lapidatio
 nis nō pota tois: s; mozte crucis.

In festo scti Matthei apli et
 euangeliste. Sermo lxxij.

Non veni vo

care iustos sed peccatores. Dar.
 ix. Brūs Matthe? ē apls euā
 gelista z martyr. Et iō hodie est magnū
 festū: qz d hūbz istoz fit festū zc. Pro
 fundamēto smois ois theologicat qo
 Querit: vtz de? magis diligat bonos
 qz malos: Arguit q nō magis diligat bo
 nos. sic Prover. xv. Abominatio est dño vi
 ta impj: qui sequit iustitiā diligit ab eo.
 Jre ps. Disti oēs q opant iniquitatz. qre
 dicit. Nō venit vocare iustos sed peccato
 res. zc. Preterea z scdo ptra. qz chris vos
 cauit Nathanael Petz z Andrea Joani
 nē z alios iustos. Rūdeo ad pmū argum
 tum vt hic dr. Ad scdm pō: qz hic loquit
 de vocatioe ad pniam: in iustos pō vocat
 ad pficiēdū. Jo p bū ppositū indiget de
 claratioe: z sic declarādo intrabo materiā
 p dcaāda. Pro declaratioe qz nota q inter
 iustos z bonos hoies ex vna parte: z ma
 los z peccatores ex altera: est ista differētia.
 qz iustus z bon? est apd deū z ecouerō
 magis qz aliqd aliud. ita q nec vestis nec
 camisia nec pellis ppria est ppinqz boi qz
 deus. Est em ppinqu? intellectu p fidei z
 agendoz illuminatioem: sicut lumē aeri
 zc. ita q nō dimittit ibi tenebrā aliqua er
 roy nec falsaz opinioem: qz vncio docz
 eū oia adeo q iusti nō solū dicunt illumi
 nati: sed lux q ad se z etiaz q ad alios illu
 minandos. Auctozitas. Eratis em aliqn
 tenebre: nūc aut lux i domio. Eph. v. Et
 Dar. v. Vos estis lux mdi. Jre ē ppe vo
 luntatē p dilectioem charitatis: sic ignis
 ferro ignito zc. De? charitas est z q māet
 in charitate i deo manet z de? i eo. j. Joā.